

Nr 204

Av fröken **Wetterström m. fl.**, om extra avdrag för vissa folkpensionärer m. fl. vid beskattningen.

Enligt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen skall under vissa förutsättningar den skattskyldige medgivas — förutom Ortsavdrag — extra avdrag för nedsatt skatteförmåga med högst 3 000 kronor. Motsvarande stadgande finns i 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.

Bland särskilda bestämmelser finnes den, att skattskyldig, vars inkomst helt eller till huvudsaklig del utgjorts av folkpension eller av bidrag som avses i lag om bidrag till änkor och änklingar med barn, skall anses ha haft nedsatt skatteförmåga, såvitt ej särskilda omständigheter föreligger.

På grund av nämnda bestämmelse torde skattskyldig, som endast åtnjuter folkpension, bli helt befriad från skatt. Å andra sidan torde bestämmelsen i allmänhet tolkas så, att skattskyldig som vid sidan av folkpensionen har en inkomst överstigande denna icke skall få något som helst extra avdrag. I mellanliggande fall — där s. k. sidoinkomst alltså finnes, men denna inte når upp till ett belopp överstigande folkpensionen — torde extra avdrag beviljas med varierande belopp och med lägre belopp ju högre sidoinkomsten är.

Det förhållandet, att det extra avdraget sålunda minskas allteftersom sidoinkomsten stiger, har i realiteten den följd, att marginals-katten å en ökning av sidoinkomsten blir särskilt stor. Detta påverkar givetvis i många fall den skattskyldiges intresse att genom extra arbete försöka öka sin inkomst, helst som gällande bestämmelser rörande de inkomstprövade kommunala bostadstilläggen innebär, att också dessa reduceras vid en ökning av sidoinkomsten. Reduktionen av det extra avdraget i händelse av viss sidoinkomst kan även komma att verka hårt beträffande personer som åtnjuter tjänstepension eller familjepension på relativt blygsamt belopp, särskilt om sådan pension inte är värdebeständig.

Vill man komma till rätta med föreliggande problem finns olika möjligheter att gå fram. Ett sätt vore givetvis att alltid göra folkpensionen skattefri. En sådan lösning vore emellertid principiellt föga tilltalande och skulle vidare sannolikt leda till ett ganska betydande inkomstbortfall, särskilt sedan den av en enig riksdag i princip beslutade folkpensionshöjningen trätt i kraft.

En annan möjlighet vore att, i likhet med vad som förekommer i vissa andra länder, medgiva ett fast extra avdrag sedan den skattskyldige nått

viss ålder. I t. ex. USA får skattskyldig som fyllt 65 år sitt ortsavdrag fördubblat. En sådan lösning vore säkerligen effektiv. Det synes oss emellertid knappast kunna komma i fråga att för vårt lands vidkommande föreslå en liknande anordning, utan att en utredning först företagits för att utröna hur stort skattebortfallet kunde komma att bli.

Den möjlighet som då återstår synes vara att i någon mån modifiera den bestämmelse som säger, att folkpensionär skall anses ha nedsatt skatteförmåga, därest hans inkomst »helt eller till huvudsaklig del» utgjorts av folkpension. Vad som därvid torde kunna komma i fråga, är att utbyta ordet »huvudsaklig» mot något mindre inskränkande. Vi vill förordna att detta ord ersättes med t. ex. »väsentlig». Detta skulle ge beskattningsmyndigheterna något vidgade möjligheter att efter individuell prövning medgiva extra avdrag.

En sådan ändring av 50 § 2 mom. fjärde stycket finge åtföljas av en motsvarande ändring av punkten 2 av anvisningarna till 50 § kommunal-skattelagen.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunal-skattelagen, att skattskyldig, vars inkomst helt eller till väsentlig del utgjorts av folkpension eller av bidrag som avses i lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn, skall — därest särskilda omständigheter icke till annat föranleda — anses ha haft sådan nedsatt skatteförmåga som berättigar till extra avdrag; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 27 januari 1959

Karin Wetterström

Rolf Eliasson

Eva Karlsson